

MOSPILAN 20 SP

- MOŽNOSTI INSEKTICIDNÍ OCHRANY ŘEPKY OZIMÉ

MOSPILAN 20 SP – Possibilities of insecticide protection of winter rapeseed

ZDENĚK KREJCAR
Sumi Agro Czech s.r.o.

Úvod

Koncentrace brukvovitých plodin v České republice patří k největším na světě. Nárůst ploch řepky ozimé v posledním desetiletí od 105 000 ha v roce 1990 až po 343 000 ha v roce 2001 znamenal společně s jednostranně postavenými osevními postupy a využíváním minimalizačních technologií zpracování půdy značné rozšíření celého spektra ekonomicky významných škodlivých činitelů, především pak živočišných škůdců. Vedle důležitých podzimních škůdců jako jsou dřepčík černý, dřepčík čtyřnohý, dřepčík olejkový a krytonosec zelný pak zůstává stále rozhodujícím ukazatelem zvládnutí insekticidní ochrany řepky olejné v jarním období.

Začátkem jara se stalo již pravidlem ošetření proti tzv. „stonkovým krytonoscům“, tedy krytonosci řepkovému a krytonosci čtyřzubému, později proti blýskáčku řepkovému a zejména v posledních letech proti hospodářsky stále významnějším tzv. šešulovým škůdcům řepky.

Škodlivost krytonosce šešulového sice stagnuje, ale před 2 – 3 lety se začaly na větších plochách objevovat první závažné škody způsobené bejlmorkou kapustovou. Význam tohoto nebezpečného škůdce výrazně stoupá, zvláště u slabých porostů řepky.

Firma SUMI Agro Czech s.r.o. má k dispozici řešení problematiky škůdců v porostech ozimé řepky

ZOLONE 35 EC

Jedná se o klasický organofosfát, který hubí savé a žravé škůdce jako dotykový a požerový jed s významným hloubkovým účinkem. Vykazuje výborný reziduální účinek 2 – 3 týdny.

Jeho velkou předností je jeho klasifikace jako relativně neškodného přípravku pro včely. ZOLONE 35 EC je zaregistrován do řepky ozimé proti krytonosci šešulovému a bejlmorce kapustové v dávce 3 l/ha.

MOSPILAN 20 SP

Jedná se významný a perspektivní přípravek z hlediska budoucí insekticidní ochrany řepky ozimé. Jde o systémově účinný insekticid ve formě vodo-rozpustného prášku určený k hubení širokého spektra živočišných škůdců. V ochraně řepky je jeho registrace směřována k hubení stonkových krytonosců a blýskáčka řepkového v dávce 80 – 120 g/ha.

Účinná látka acetamiprid je systémově vysoce účinný insekticid působící jako neurotoxikant, tzn. blokuje nikotinový Ach receptor v postsynaptické membráně nervového systému živočišných škůdců. Acetamiprid působí systémově a translaminačně, jako kontaktní a žaludeční jed již ve velmi nízkých dávkách. Má relativně rychlé počáteční působení v porostu a zejména dlouhodobý reziduální vyrovnaný účinek proti všem vývojovým stádiím škůdců.

Firma Sumi Agro Czech s.r.o. provedla ve spolupráci s mnoha institucemi celou řadu různých pokusů s cílem doporučení zemědělské veřejnosti optimální termín zásahu proti zmíněným, hospodářsky významným škůdcům způsobujících nemalé ztráty ve výnosech řepky.

MOSPILAN 20 SP - zahraniční zkušenosti s aplikací v řepce

První zemí, kde byl Mospilan 20 SP do řepky registrován bylo Polsko. Zde se používá zejména v dávce 0,12 kg/ha proti stonkovým krytonoscům. V Polsku je současně zaregistrován i proti blýskáčku řepkovému v dávce 0,08–0,1 kg/ha, ale vzhledem ke skutečnosti, že má nižší repelentní (odpuzdující) účinek, používá se proti tomuto škůdci zejména v různých kombinacích se syntetickými pyrethroidy. Vhodně se tak doplňuje nepochybně rychlejší knock-down efekt pyrethroidu a jeho repelentní účinek s dlouhodobým vyrovnaným systémovým účinkem Mospilanu. Tato kombinace zabezpečuje rychlý a zároveň dlouhodobý účinek proti blýskáčku a současně částečně potlačuje šesulové škůdce. Význam šesulových škůdců – zejména bejlmorky - byl v Polsku v minulosti relativně malý. Proto zde nejsou prozatím větší zkušenosti s praktickou aplikací proti bejlmorce.

V Maďarsku probíhá ověřování Mospilanu jako insekticidního mořidla řepkového osivo a zároveň jeho účinnosti proti bejlmorce. Zde se s úspěchem zkouší i dva termíny aplikace, jednak začátkem plného květu (dávka 0,12 kg/ha) a během odkvétání (dávka 0,12 kg/ha) nebo systém jednorázové aplikace v plném květu ve vyšší dávce 0,15-0,2 kg/ha.

MOSPILAN 20 SP - zkušenosti s aplikací v řepce v ČR

V České republice se např. ověřovala účinnost Mospilanu 20SP proti stonkovým krytonoscům (ČZU Praha, katedra RV), proti blýskáčkovi a krytonosci šesulovému společně s přípravkem Zolone 35 EC (ORIN, ZS Kluky) a v roce 2003 např. také proti bejlmorce kapustové (ČZU Praha, katedra OR ve spolupráci s SPZO).

*Výsledky pokusu aplikace MOSPILAN 20 SP proti stonkovým krytonoscům v porovnání včasné aplikace (poslední dekáda března) a pozdnější aplikace (začátek dubna)
pramen : ČZU Praha, katedra RV - lokalita Zlosyň, 2001*

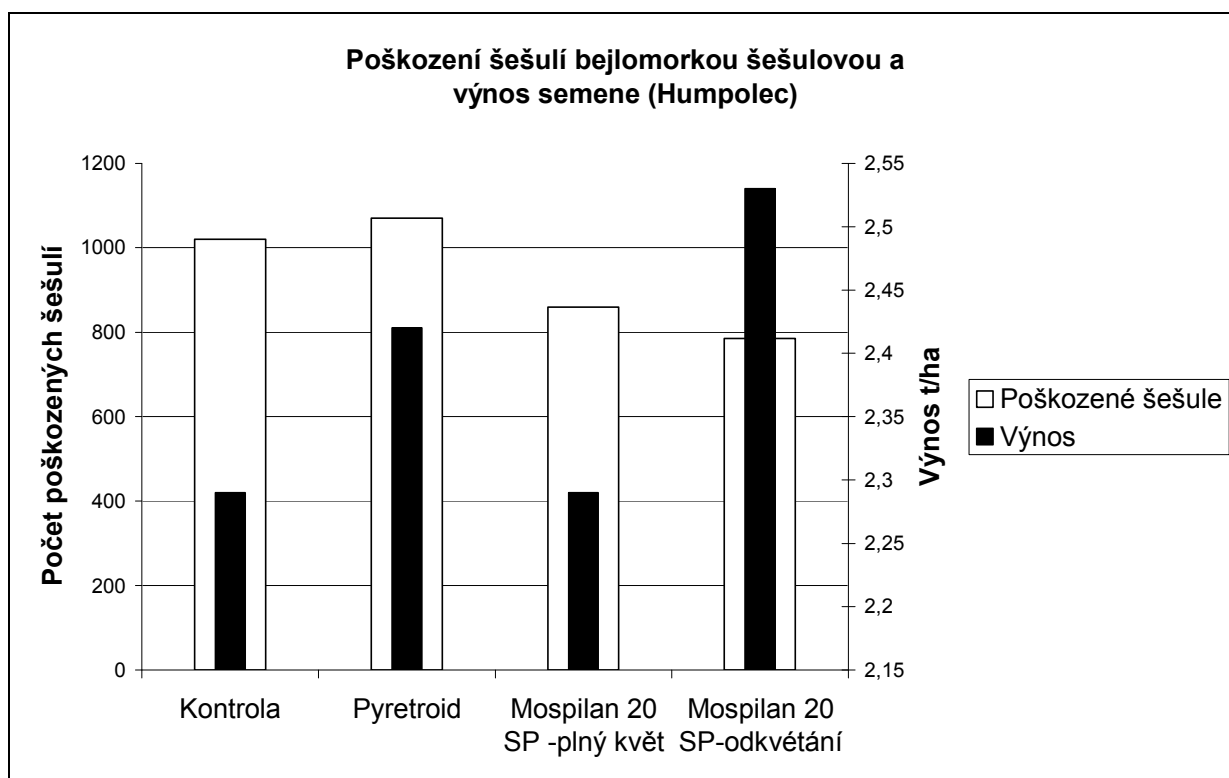
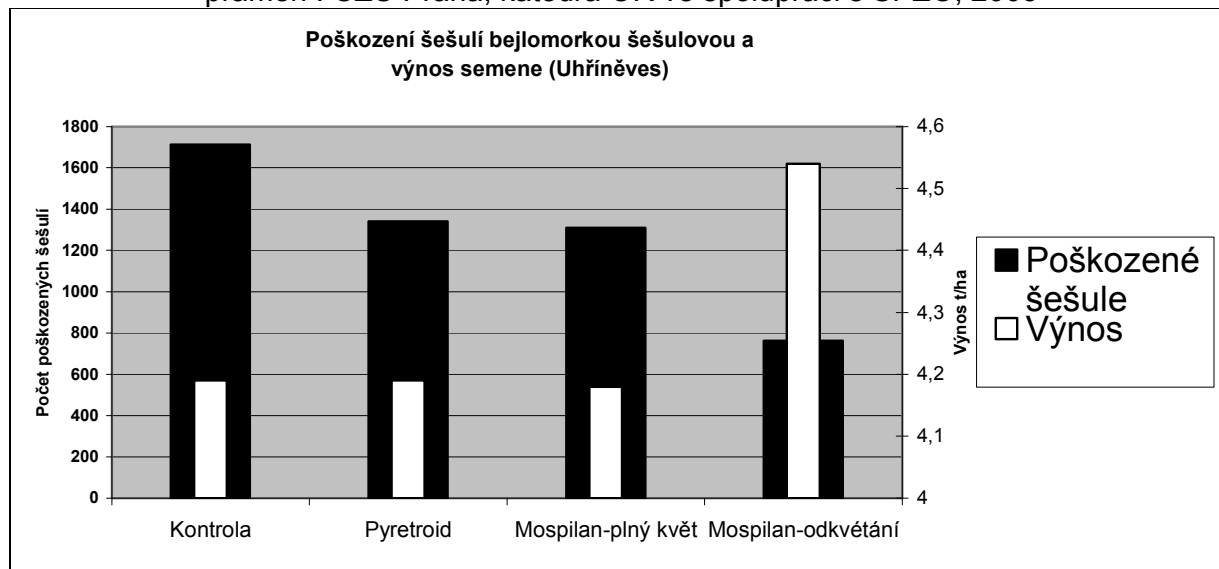
Varianta	zdravé rostl. (%)	napadené rostl. (%)	délka požer. ka- nálku (cm)
standard A, 2.4. (pozdní)	32	68	12.75
standard A, 21.3. (včasný)	50	50	11.28
standard B, 3.4. (pozdní)	24	76	17.85
Mospilan 20SP 120g 2.4. (pozdní)	51	49	8.48
Neošetřená kontrola	16	83	25.08

Závěr

Nejlepší zhodnocení systémového účinku Mospilanu 20SP v ochraně proti stonkovým krytonoscům je pozdní postřik (jako tzv. 2.postřik nebo v případě, že nebyl uskutečněn 1. postřik).

Výsledky

Aplikace MOSPILAN 20SP proti bejlomorce kapustové v 1-letém maloparcelkovém pokusu ve dvou rozdílných lokalitách
pramen : ČZU Praha, katedra OR ve spolupráci s SPZO, 2003



Závěr

V podmínkách roku 2003 byly aplikace přípravku Mospilan 20 SP v době odkvétání řepky účinnější než aplikace v plném květu.

Účinnost Zolone 35EC a Mospilan 20SP na blýskáčka řepkového a dospělé a larvy šešulových škůdců (pramen : ORIN s.r.o., ZS Kluky, 2003)

biolog.účinnost v %

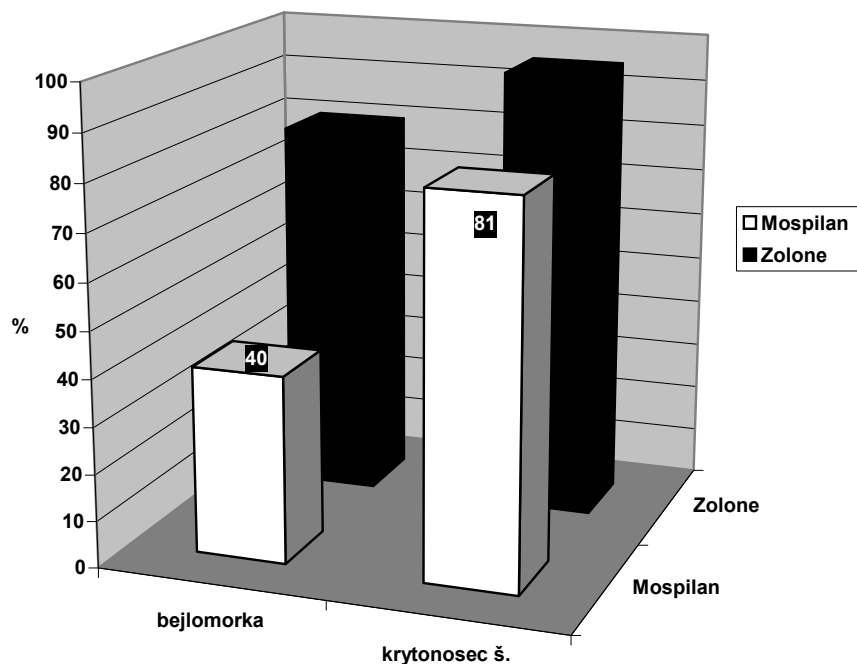
varianta	7.5.2003 -2 dny po oš. *)		9.5.2003 - 4 dny po oš.		13.5.2003 - 7 dnů po oš.		4.6.2003-30 dnů po oš.	
	blýskáček	krytonosec	blýskáček	krytonosec	blýskáček	krytonosec	bejlomorka	krytonosec š.
Zolone (3 l)	81,6	72,5	30	51,2	71,4	65,5	80	95,2
Mospilan (120 g)	71	76,9	80	34,2	71,4	58,6	40	81
<i>kontrola</i>	0	0	0	0	0	0	0	0

počet jedinců (dospělci/larev)

varianta	7.5.2003 -2 dny po oš.		9.5.2003 - 4 dny po oš.		13.5.2003 - 7 dnů po oš.		4.6.2003-30 dnů po oš.	
	blýskáček	krytonosec	blýskáček	krytonosec	blýskáček	krytonosec	bejlomorka	krytonosec š.
Zolone (3 l)	7	44	14	20	2	10	0,5	0,5
Mospilan (120 g)	11	37	4	27	2	12	1,5	2
<i>kontrola</i>	38	160	20	41	7	29	2,5	10,5

*) oš. = ošetření

Účinnost Mospilanu 20SP a Zolony 35EC na larvy bejlomorky kapustové a krytonosce šešulového, ZS Kluky 2003



Komentář firmy SUMI AGRO CZECH s.r.o. na základě získaných poznatků o účinnosti přípravku Mospilan 20 SP proti klíčovým škůdcům řepky olejné

Stonkoví krytonosci

Doporučený termín aplikace Mospilanu 20 SP proti stonkovým krytonoscům je jako tzv. 2 postřik počátek-polovina dubna. Doporučená dávka je 120g/ha. V tomto období se nejlépe zhodnotí systémový účinek přípravku. Mospilan 20 SP hubí dospělé brouky i líhnoucí se larvičky (výrazné zkrácení délky požerového kanálku). Systémový a hloubkový účinek přípravku se mimořádně zúročí zejména v případě, že nebylo včas/či vůbec uskutečněno klasické 1. ošetření proti stonkovým krytonoscům koncem března. Reziduální účinek Mospilanu 20 SP je v tomto období cca 2–3 týdny. Mospilan 20 SP lze mísit s DAM 390, herbicidy, fungicidy, list. hnojivy a růstovými regulátory.

Blýskáček řepkový

Doporučená aplikace podle signalizace je od základu květenství řepky do fáze BBCH 59-60 (větve 1.řádu/poč.kvetení). Doporučená dávka je 80-120g/ha podle tlaku škůdce a dalších uvažovaných insekticidních aplikací v porostu. Obecně vyšší dávka má delší reziduální účinek a nepatrně rychlejší počáteční působení. Přípravek má poněkud pomalejší nástup účinnosti 1-3 dny po aplikaci, teprve za 5-7 dní se plně projeví účinek. Z těchto důvodů se doporučuje i TM Mospilan 20SP v optimální dávce 0,1 kg/ha + pyrethroid na poloviční - dolní hranici dávkování dle signalizace a očekávaného tlaku škůdce. Výhodou uvedeného TM je kombinace rychlého knock-down efektu pyrethroidu a delší vyrovnané účinnosti Mospilanu 20 SP, která zasáhne i počáteční výskyt první generace bejlomorky kapustové.

Krytonosec šesulový

Proti krytonosci šesulovému, který může být v porostu již před květem, postačuje již uvedený zásah proti blýskáčku. Při masivním výskytu krytonosce výrazně převládajícím nad četností blýskáčka je vhodnější aplikovat Mospilan 20SP samostatně v dávce 120g/ha nebo použít již uvedený TM s pyrethroidem.

Bejlomorka kapustová

Z hlediska velmi rychlého vývoje škůdce v obvykle již těžko přístupných porostech a tedy obtížné chemické ochrany se jeví jako (relativně) nejlepší řešení vytvoření insekticidní clony - pokud možno - po celou nebo alespoň převažující dobu kvetení řepky. Ta může částečně omezit opakované nálety bejlomorky a její rozmnožování v porostu. Přestože dlouhodobé reziduální působení 2-3 týdny (dávka 0,12kg) je výraznou předností Mospilanu 20SP, za podmínek vhodných pro šíření bejlomorky (rozvleklé kvetení aj.) je v praktických podmínkách 1 aplikace na začátku plného květu nedostačující a proto se za těchto okolností doporučuje provést ošetření Mospilanem v době odkvětu - účinek proti larvičkám. Další možností je potom navýšení dávky Mospilanu 20SP na 0,2 kg/ha při jedné aplikaci v období plného květu.

Rekapitulace Sumi Agro Czech s.r.o. pro doporučení přípravku Mospilan 20 SP

1. Počátek - polovina dubna : Ošetření proti stonkovým krytonoscům (čtyřzubý, řepkový) v dávce 0,12 kg/ha.
2. Tvorba květenství - počátek kvetení : Ošetření proti blýskáčku řepkovému (+první výskyt šešulových škůdců) sólo aplikací v dávce 0,08 – 0,12 kg/ha nebo TM Mospilan 20SP 0,1kg s pyretroidem na dolní hranici dávkování.
3. Plný květ - odkvétání : Ošetření proti bejlomorci kapustové v dávce 0,12–0,2 kg/ha sólo Mospilan 20SP nebo TM Mospilan 20 SP v dávce 0,1 kg/ha s pyretroidem, který je vhodnější na počátku plného květu. Ke konci kvetení a při odkvětu je vhodnější použít Mospilan 20 SP sólo v dávce 0,12–0,2 kg/ha.

Kontaktní adresa

Krejcar Zdeněk, Sumi Agro Czech s.r.o., Na Strži 63, 140 62 Praha 4,
e-mail: zdenek.krejcar@sumiagro.cz, tel. 261 090 281-6, fax 261 090 280, mobil 602 669 739